

Must One Stand Throughout Ne'ila?

It is hard for me to stand the whole time during Ne'ila, as most people do because the *aron kodesh* is open. Am I required to do so?

4. שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ה סי' לח

ד. גדר המנהג לעמוד כשפותחין הארון, אם הוא חיוב או מצווה ומעלה בעלמא ... ועיין בט"ז יו"ד סימן רמ"ב ס"ק י"ג, שכתב "שהעולם עושין כן דרך כבוד לעמוד כל שהארון הקודש פתוח, ואין חיוב בדבר". כוונתו משמע שאין חיוב מדינא בדבר, אלא ממנהגא עומדין. היינו, שחיוב כדין מנהגים טובים איתא, שכמה דברים איכא בקהילות שאין בהן חיוב, אף לא מדרבנן ... ויש מהן שהחמירו בחומר רב כמו באיסור ממש, כהא דאיסור אכילת קטניות בפסח במדינותינו ... שאם כן מסתבר שכוונת הט"ז שאין חיוב בדבר מדינא, אלא שהעולם עושין כן כיוון שהוא חיוב ממנהגא בשביל כבוד התורה, שהוא ענין גדול מאד והוא דבר קל מאד לקיימה לסתם אינשי. אך שמכל מקום שייך לפרש בכוונת הט"ז, שאין חיוב בדבר גם ממנהגא, אלא מעלה בעלמא ... על כל פנים העמידה כשארון הקודש פתוח נוהגין לעמוד, והיה זה גם בימי הט"ז והרמ"א, ובוודאי בהרבה דורות קודם הט"ז. אבל אפשר שליכא חיוב כלל ואף לא ממנהגא, אלא מצווה בעלמא. ומה שלא נעשה מזה חיוב מדין מנהג מטעם דכיוון דאיכא על כל פנים עניין כבוד בזה, הוא כיוון שאין הכרח שאלו שנהגו היה זה לכוונת חיוב שיהיה בזה הדין דאין אתה רשאי להתיר, אלא שהיה זה בשביל אהבת וחביבת התורה שהיתה עליהם, לא לכוונת חיוב דהיה מסלק ענין החביבות. ודורות האחרונים הא עושין על דעת אבותיהם, ולא להתחייב מצד עצמן, שלכן אין בזה חיובא מדין מנהג. וכיוון שיותר נוטה לפרש בלשון ואין חיוב בדבר שכתב הט"ז, שליכא חיוב כלל ...

5. ערוך השולחן יורה דעה סי' רפב סעי' יג

העולם נוהגים לעמוד בשעה שפותחים את ארון הקודש לאיזה תפלה כנהוג בימים נוראים וכן בשאר ימות השנה כשפותחים ארון הקודש לאיזה תפלה, ובוודאי מן הדין אין צריך לעמוד כיון שהספר תורה במקומה, אך כיון שנהגו כן לכבוד התורה, ממילא שמי שאינו עומד, הוי כהעדר כבוד התורה, ולכן בהכרח לעמוד. אך אם הוא חלוש ברגליו ולא יחשדוהו, מותר לישב.

1. גמרא, קידושין דף לג עמ' ב

איבעיא להו: מהו לעמוד מפני ספר תורה? ר' חלקיה ור' סימון ור' אלעזר אמרי: קל וחומר, מפני לומדיה עומדים, מפניה לא כל שכן ... אמר לי רבי חנינא בריה דרבי אבהו אמר רבי אבהו אמר רב אבדימי דמן חיפא: חכם עובר – עומד מלפניו ד' אמות, וכיון שעבר ד' אמות, יושב; אב בית דין עובר – עומד מלפניו מלא עיניו, וכיון שעבר ד' אמות, יושב; נשיא עובר – עומד מלפניו מלא עיניו, ואינו יושב עד שישב במקומו, שנאמר: "והביטו אחרי משה עד בואו האהלה".

2. שולחן ערוך יורה דעה סי' רפב סעי' ב

הרואה ספר תורה כשהוא מהלך, חייב לעמוד לפניו, ויהיו הכל עומדים עד שיעמוד זה שמוליכו ויגיענו למקומו, או עד שיתכסה מעיניהם.

3. רמ"א סי' רמב סעי' יח

אפי' כשהספר תורה על הבימה, אין צבור שבבית הכנסת צריכים לעמוד, דהספר ברשות אחרת (בית יוסף בשם תשובת הרשב"א).

ט"ז יורה דעה שם ס"ק יג

כשהספר תורה על הבימה – נראה דהוא הדין נמי על השלחן שהוא גבוה מעשרה טפחים ורוחב ארבע, שגם הוא רשות בפני עצמו שאין צריכין לעמוד, וגם בזמן שהספר תורה מונחת בארון הקודש, אף על פי שהוא פתוח, אלא שהעולם עושין כן דרך כבוד לעמוד כל שהארון הקודש פתוח, ואין חיוב בדבר.